

Sants-Bucarest

Pels voltants d'una ferralleria de Sants ha sorgit una extensa comunitat de romanesos. La majoria viuen al carrer i es mantenen venent les deixalles que recullen durant tot el dia. Són sense-sostre provisionals, estalviant per tornar a Romania amb prou diners per comprar un pis.

*Reportatge d'Àstrid Bierge
Fotografies de Jordi Play*

En un dels contes d'*El conde Lucanor*, Juan Manuel explica la història d'un home pobre que se sent molt desgraciat perquè només té uns tramussos per sopar. Quan veu que un home més pobre el segueix per menjar les pells que ell llença, se sent afortunat de tenir-los. Encara avui, les deixalles de molts, fins i tot dels qui ho passen molt malament, són l'únic recurs d'alguns. Els veiem constantment vagabundejant les ciutats, empenyent carros de supermercat i remenant els contenidors amb un pal per treure ferralla o... el que sigui. Després, ho venen a les ferralleries.

A Barcelona, la majoria d'aquests captaires són romanesos, i a banda de buscar material dins dels contenidors, sovint també esperen als Punts Verds de la ciutat, unes instal·lacions sovint situades en parcs on els veïns poden portar residus domèstics que no es poden llençar als contenidors del carrer.

A un minut caminant d'una plaça on hi ha el Punt Verd de La Bordeta, a Sants, hi ha una ferralleria de tota la vida que ara es nodreix en gran part del material que porten els romanesos. Es poden veure rondant per tot el barri, n'hi ha molts. Fa uns mesos, una vintena tenien un campament instal·lat a les parets del Punt Verd i quan els veïns hi anaven per portar deixalles, els demanaven ansiosos que els donessin a ells. Vivien allà, i es veu que l'encarregada de l'establiment havia de recollir la porqueria que generaven, fins i tot els excrements. Després de demanar-los-ho insistentment, finalment es va aconseguir que marxessin i es van col·locar en un mur que hi ha a uns trenta metres de distància. Segons els veïns, durant aquesta època va haver-hi alguna baralla puntual entre ells, però en general no molestaven gaire. Els continuaven demanant, això sí, els residus que duïen al Punt Verd. Per Nadal, aquestes famílies van marxar a Romania i ja no han tornat més.

—Vénen per estalviar i comprar-se un pis allà —diu una veïna que havia parlat amb ells algunes vegades.

Ara, vivint al mur, només queda un matrimoni amb tres filles molt joves. A partir de mitja tarda, munten una parada amb totes les seves pertinences. Durant el dia, mentre busquen pels contenidors, han de carregar-les amunt i avall. Quan jo m'hi he acostat, el pare preparava una llar de foc, una de les filles tallava tomàquets a daus per fer una amanida i la mare estenia la roba a unes baranes per lligar bicicletes.

A l'altre costat de la plaça, molt a prop d'uns nens que jugaven a futbol, un grup de romanesos desballestaven coses. El soroll retronjava per tota la plaça. Al carreró de darrere hi ha la ferralleria. A la tarda està molt transitat per romanesos que van amunt i avall amb carros de supermercat per portar el que han recollit durant tot el dia. Sobretot són homes, però també hi ha dones i adolescents. De nens se'n →

El Marian i l'Ana són un matrimoni romanès que es guanya la vida recollint ferralla a Sants. Cada dia parlen per telèfon amb els seus quatre fills, que s'han quedat a Romania. A la dreta, el Marian mostra una foto de la seva filla de 13 anys.

→ veuen molt pocs. Quasi tots viuen per allà o en altres zones de Sants, alguns en cases ocupades i la majoria al carrer. Els qui surten d'allà amb els carros completament buits són els qui tenen un sostre on deixar les seves coses.

'Homeless' provisionals

En aquest carrer he conegut el Marian i l'Ana, que caminaven cap a la ferralleria. Els he ofert un cigarret tot demanant-los si podia parlar amb ells una estona. L'han agafat fent un copet de cap d'agraïment.

—Si premeu el filtre, mira, així, té gust de menta.

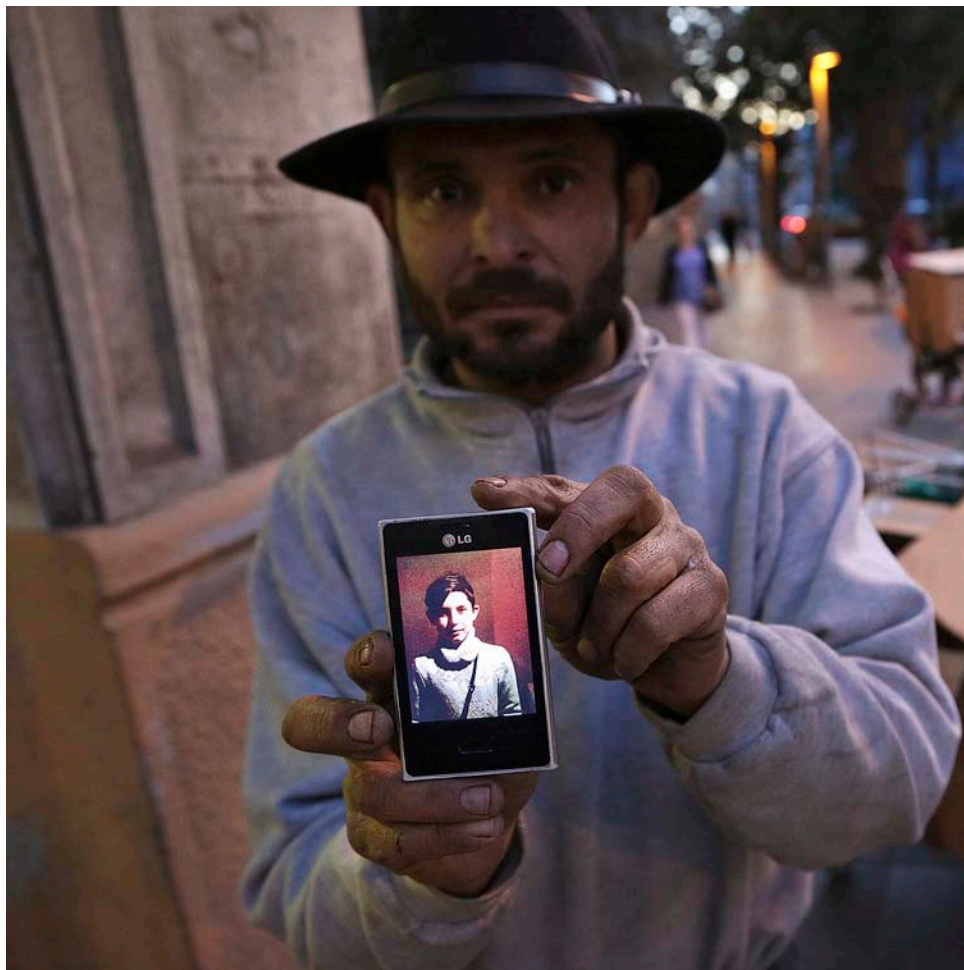
—Ah! Oh!

El Marian, que va amb un barret molt dandi, és educat i de tarannà tranquil. Va arribar fa un any de Romania i ja es defensa força bé en castellà. L'ha après gràcies als seus amics pakistanesos. També en té alguns de romanesos, quatre, i quan un dia un no té pa, diu, l'altre li'n dóna. Ella porta tres mesos aquí i només sap algunes paraules. És tímida, no diu res, però quan li he atansat un paquet del forn amb pastes m'ha somrigut mirant-me als ulls.

Semblava que el Marian i l'Ana havien tingut un bon dia recollint deixalles. Portaven dos carros curulls d'andròmines: un somier, una caldera, un televisor, cables, ferros... Quan els he preguntat què pensaven que en traurien ell m'ha respost ràpidament que uns quinze euros. Davant la meua sorpresa —“sí que ho calcules ràpid!”—, m'ha dit que portava tot el camí pensant-hi, sumant. Normalment van a buscar material per Sants, però avui havien anat per l'Arc de Triomf i havien fet una llarga caminada per tornar al seu barri. He notat que estaven impacients per entrar al magatzem.

—El fotògraf de la revista deu estar a punt d'arribar. Podríem parlar una mica més i fer-vos alguna foto? Us compraré alguna cosa, i podeu quedar-vos el paquet de tabac...

Ell ha somrigut i ha fet que sí amb el cap mentre enfilava cap a la ferralleria. He intentat fer-li entendre que seria millor fer la foto abans que descarre-

guessin els carros, però diria que no m'ha volgut entendre i ha tirat endavant. Volia rematar la feina de tot el dia. M'ha sabut greu insistir.

Al magatzem hi havia diversos treballadors i uns quants romanesos descarregant i desballestant les seves deixalles. L'escenari era caòtic, amb tot de coses pel mig, camions i molta maquinària. El constant xiscle metàl·lic feia esmussar les dents. Hi ha una pissarra amb els preus de compra dels materials, que varien segons la borsa. Naturalment, paguen al moment i en efectiu.

En cinc minuts han sortit l'Ana i el Marian. No anaven amb els carros completament buits, encara hi portaven moltes coses, tot el que és seu. Ell ha sortit amb el tiquet a la mà i me l'ha ensenyat.

—Quinze euros i quaranta cèntims. L'has encertada.

Ell ha fet que sí amb un punt orgullós. Pel que fa a la quantitat, no està ni bé ni malament. Hi ha dies que només treu quatre euros i d'altres que en treu trenta.

—I on dormiu, Marian?

—En un banc de l'Avinguda Madrid.

Primer he pensat en un banc dels de seure, però de seguida he entès que es referia a un caixer. He pensat en un amic que diu que l'obra social més important de La Caixa és la quantitat de sostres que dóna als més necessitats. En el cas dels romanesos, es veu d'una hora lluny que no són sense sostre de clixé. No estan perduts ni per la malaltia ni per l'alcohol. Se'ls noten els estralls de la vida al carrer i entre escombraries, però miren i parlen amb enteresa. Segurament perquè tenen família i perquè consideren aquesta situació com una etapa puntual de la seva vida. Una etapa sense sostre gràcies a la qual podran acabar tenint la seva pròpia casa a Romania. El Marian diu que allà, amb tres o quatre mil euros, es pot comprar un pis digne. Calcula que amb dos o tres anys més de feina a Barcelona ja els tindrà estalviats, i diu que no els hauria pogut guanyar a Romania, on talava arbres per a la indústria del paper.

A Barcelona hi ha pocs nens romanesos perquè els fills acostumen a quedar-se a Romania amb familiars. L'Ana i el Marian tenen dos fills de quatre i dotze anys i dues filles de tretze i divuit. La gran ja és casada i els altres tres viuen amb la mare d'ell en una capsa de mistos. Actualment no van a escola per

un tema de paperassa. Com que els van traslladar a casa l'àvia, calia fer els tràmits per canviar d'escola pública i no ho van fer. La seva mare, diu el Marian, és molt gran i té molts problemes en un ull.

—A seixanta-cinc anys un no és tan gran...

—En Rumania sí –fa alçant el braç–, muy vieja.

L'explicació és confusa i encara em genera preguntes, però el cas és que els seus fills fa temps que no van a escola. Quan ell torni per comprar un pis, assegura, els podrà tornar a inscriure. La seva dona ha vingut per contribuir a aconseguir el propòsit familiar el més aviat possible. No els agrada ni viure al carrer ni viure sense els seus fills. Hi parlen cada dia amb el mòbil, on també tenen les seves fotografies.

—**No costa molts diners trucar?**

—No, compro targeta. Quince euros para... ocho i dos ceros minutos.

—**Vuit-cents minuts.**

—Sí!

Un pakistanès que regenta un ciber els deixa carregar el mòbil i ells, a canvi, de tant en tant li fan encàrrecs. Com que caminen tot el dia, no els fa res anar-li a buscar coses.

Ens vam acomiadar cap a les set de la tarda. Ells anaven a beure una llauna de Fanta en un banc, aquest cop sí, dels de seure. És el seu capritx diari.

Caixer-dormitori

Al vespre he trucat al Marian al mòbil –el Jordi Play, molt sàviament, havia apuntat el número. El seu caixer no em queda molt lluny de casa i he pensat que podia portar-los alguna cosa calenta i parlar una estona més amb ells.

—D'acord, doncs arribo en trenta minuts.

—O media hora, como quieras –ha respost, suposo que fent una broma.

Quan hi he arribat, cap a les nou de la nit, he vist que hi havia dos homes fora i un dins, estirat. Al principi no l'he reconegut perquè no duia el barret posat, però llavors he vist que el tenia sobre la manta i he sabut que era el Marian. Quan m'ha vist, ha sortit i m'ha donat la mà. Li he preguntat per l'Ana i ha assenyalat dins del caixer. No l'havia vista, estava embolicada amb un sac de dormir des dels talons fins a la coroneta per protegir-se del fred i dels fluorescents del caixer.

Hi arriben a les nou de la nit i s'hi estan fins a les set del matí, que és quan el personal de La Caixa els fa marxar. Mai no els renyen, però de tant en tant, això sí, els policies els fan fora. Llavors van a un altre i ja està. La xarxa d'habitants dels caixers de Barcelona, em diu el Marian, té un codi d'honor: cadascú –o cada grup– té el seu caixer. Ara bé, si una nit ve algú a qui han fet fora o ha quedat massa lluny de la seva seu, pot quedar-s'hi.

En aquest dormen ells i dos romanesos més. Un és morè com l'Ana i el Marian i l'altre és eslau, alt, voluminós, d'uns cinquanta anys i amb una cabellera rossa que ja blanqueja.

L'Ana s'ha despertat i ha sortit a saludar-me. Li he donat les bosses amb *tuppers* de sopa i alguns queviures. Hi ha molts veïns que els ajuden, m'han explicat mentre fumàvem. Demà enviaran als fills un paquet de roba que els va donar una noia. Després aniran a fer ronda pels contenidors més propers, estan cansats i no tenen ganes d'anar lluny. ●

Avancem junts

Port de Barcelona

Port de Barcelona, el primer *hub* logístic del sud d'Europa.